

Matèria:	LLENGUA CATALANA I LITERATURA	Curs:	1r BATXILLERAT
-----------------	--------------------------------------	--------------	-----------------------

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	CRITERIS D'AVUACIÓ	SABERS	1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
1. Explicar i apreciar la diversitat lingüística del món a partir del coneixement de la realitat plurilingüe i pluricultural de Catalunya i d'Espanya, i les seves varietats dialectals, així com de la reflexió sobre els fenòmens del contacte entre llengües, per afavorir el raonament interlingüístic, refutar els estereotips i prejudicis lingüístics i valorar aquesta diversitat com a font de patrimoni cultural.	1.1. Reconèixer i valorar les llengües de Catalunya i d'Espanya i les respectives varietats dialectals, amb una atenció especial a la del propi territori, a partir de l'explicació del seu desenvolupament històric i sociolingüístic i de la situació actual, contrastant de manera explícita i amb el metallenguatge apropiat aspectes lingüístics i discursius de les diferents llengües, així com trets dels dialectes del català i del castellà, en manifestacions orals, escrites i multimodals. 1.2. Qüestionar i refutar prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i	LES LLENGÜES I ELS SEUS PARLANTS - Anàlisi del desenvolupament sociohistòric i situació actual de les llengües d'Espanya, amb especial atenció a la llengua catalana. - Estudi comparatiu de les principals varietats dialectals de les llengües catalana i castellana dins i fora de la península. - Aplicació d'estratègies de reflexió interlingüística en situacions d'ús de la llengua que permetin observar, descriure, diferenciar, identificar, recopilar, etc. elements i fenòmens lingüístics. - Detecció i rebuig de prejudicis i estereotips lingüístics en diferents textos i situacions. - Anàlisi dels fenòmens del contacte entre llengües: bilingüisme, préstecs, interferències; comparació entre diglòssia lingüística i diglòssia dialectal; argumentació al voltant del paper actual de les xarxes socials i els mitjans de comunicació, en situacions personals, acadèmiques i socials. - Anàlisi i defensa dels drets lingüístics en el context de la seva expressió en lleis i en declaracions institucionals.	Ortografia bàsica Accentuació Diftongs i síl·laba Dièresi Apòstrof, contracció Dígrafs Les varietats de la llengua La llengua catalana - Filiació, nom i unitat de la llengua - Extensió i nombre de parlants Les varietats de la llengua - Les varietats geogràfiques - Català oriental i català occidental - Els dialectes catalans Les varietats	El mot: estructura i classes El morfema - Morfema lèxic o lexema - Morfemes flexius o desinències - Morfemes derivatius o afixos La formació de mots - La derivació - La composició El substantiu o nom - El gènere - El nombre L'adjectiu - Els graus de l'adjectiu - El gènere i el nombre	L'edat moderna Context de l'edat moderna: història, la Corona, llengua Períodes i moviments literaris de l'edat moderna - El Renaixement - El Barroc - El Neoclassicisme - La literatura popular La poesia renaixentista i barroca - Francesc Vicent Garcia, «Rector de Valfogona» La poesia popular - Goigs i nades - Romanços i corrandes

2. Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, amb especial atenció als textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, mitjançant la captació del sentit general i la informació rellevant, de la identificació del punt de vista i la intenció de l'emissor, i la valoració de la fiabilitat, la forma i el contingut, per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar	valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal, a partir de l'exploració i la reflexió entorn dels fenòmens de contacte entre llengües, amb especial atenció al paper de les xarxes socials i dels mitjans de comunicació, i de la investigació sobre els drets lingüístics i diversos models de convivència entre llengües. 2.1. Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en textos orals i multimodals complexos propis de diferents àmbits, analitzant la interacció entre els diferents codis. 2.2. Valorar la forma i el contingut de textos orals i multimodals complexos, avaluant-ne la qualitat, la	- Causes i conseqüències de la convivència entre llengües a través de diversos models. Diferenciació entre llengües minoritàries i llengües minoritzades en situacions reals. Argumentació al voltant de la sostenibilitat lingüística en el context social i acadèmic. - Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i formulació de formes d'evitar-los, tant a l'aula com a la vida quotidiana de l'alumnat i els mitjans de comunicació. COMUNICACIÓ Aplicació d'estratègies de producció, comprensió i anàlisi crítica de textos orals, escrits i multimodals de diferents àmbits amb atenció conjunta als següents aspectes: Context Observació, identificació i descripció dels components del fet comunicatiu: grau de formalitat de la situació i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació. Aplicació de la reflexió en textos orals, escrits i multimodals dels àmbits acadèmic, social i dels mitjans de comunicació. Gèneres discursius Anàlisi i aplicació en textos orals, escrits i multimodals de les propietats textuais (adequació, coherència, cohesió i correcció) i dels gèneres discursius propis de l'àmbit	funcionals o registres - El registre culte - El registre estàndard - El registre col·loquial El text El text - Concepte i propietats del text - El procés de producció del text - Classificació dels textos L'adequació textual La coherència textual - La progressió temàtica: tema i rema - L'organització de la informació La cohesió textual - Mecanismes de recurrència - Mecanismes de substitució - Mecanismes de connexió	Els especificadors - Els determinants articles - Els determinants possessius - Els determinants demostratius - Els quantificadors numerals indefinits - Els quantificadors nominals numerals - Els quantificadors nominals quantitatius - Els quantificadors nominals interrogatius i exclamatius Els pronoms - Els pronoms demostratius - Els pronoms indefinits - Els pronoms interrogatius - Els pronoms personals	La narrativa - Rafael d'Amat, baró de Maldà - La narrativa popular: rondalles i llegendes - El teatre culte - El teatre popular: misteris i sainets L'oració simple i l'oració composta L'enunciat L'oració simple - El verb de l'oració simple - Les modalitats de l'oració simple Anàlisi sintàctica de l'oració simple L'oració composta - Estructura - La proposició Les oracions juxtaposades - Relacions de significat Les oracions coordinades - Coordinades copulatives
--	---	---	--	---	--

críticament les possibilitats de gaudi i lleure. 4. Comprendre, interpretar i valorar, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, textos escrits i multimodals, amb especial atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, integrant la informació explícita i realitzant les inferències necessàries, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant la seva qualitat i fiabilitat, per tal de construir coneixement i donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos. 5. Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes, amb especial atenció als gèneres discursius de l'àmbit	fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats. 4.1. Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals especialitzats, amb una atenció especial a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, fent les inferències necessàries i amb diferents propòsits de lectura. 4.2 Valorar la forma i el contingut de textos complexos, avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia de les procediments comunicatius emprats. 5.1. Elaborar textos acadèmics coherents, cohesionats i amb el registre adequat sobre temes curriculars o d'interès social i cultural,	educatiu (textos acadèmics) i de l'àmbit social (xarxes socials i mitjans de comunicació). Processos Participar en interaccions orals i escrites de caràcter formal, amb especial atenció als moments de prendre i cedir la paraula i de la cooperació conversacional i cortesia lingüística, en situacions d'ús de la llengua acadèmica i social. - Comprensió del sentit global, de les relacions entre les diverses parts, selecció i retenció de la informació rellevant, identificació de la intenció de l'emissor, detecció i rebuig dels usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal i valoració de la forma i el contingut del text, en textos orals i multimodals procedents de diverses fonts, especialment de contextos acadèmics, dels mitjans de comunicació i socials. - Planificació i cerca de la informació, textualització i revisió, adequació a l'audiència i al temps d'exposició, amb especial atenció als elements no verbals, als trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal i de la deliberació oral argumentada, en el context de la producció de textos orals pertanyents a l'àmbit acadèmic i social. - Identificació del sentit global del text i anàlisi de la relació entre les parts, i de la intenció de l'emissor; detecció i rebuig dels usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic, i valoració de la forma i el contingut del text, en textos escrits i multimodals procedents de	Introducció a la literatura La literatura La llengua literària El tema i l'argument Els tòpics literaris Les figures retòriques - Figures fonètiques - Figures morfosintàctiques - Figures lexicosemàntiques Els gèneres literaris: poesia - El vers - L'estrofa Els gèneres literaris: narrativa - Els elements de la narrativa - Els subgèneres narratius Els gèneres literaris: teatre - Els elements del teatre - El text teatral - Els subgèneres teatrals clàssics Lectura: Antologia poètica	- Els pronoms relatius El verb - La persona i el nombre - El temps, l'aspecte i el mode - La conjugació verbal - Els verbs regulars - Els verbs pronominals - Els verbs defectius - Les perífrasis verbals Els mots invariables - L'adverbi i la locució adverbial - La preposició i la locució prepositiva - La conjunció i la locució conjuntiva - La interjecció L'edat mitjana Context de l'edat mitjana: història, societat, cultura, llengua Els trobadors	- Coordinades disjuntives - Coordinades adversatives - Les oracions unides per connectors parentètics - Les oracions subordinades - Subordinades substantives - Subordinades de relatiu - Subordinades adverbials
---	--	--	---	---	---

acadèmic amb regulació dels iguals i autoregulació autònoma, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a propòsits comunicatius concrets.	precedits d'un procés de planificació que atengui la situació comunicativa, destinatari, propòsit i canal, i de redacció i revisió d'esborranys de manera individual o entre iguals, o mitjançant altres instruments de consulta. 5.2. Incorporar procediments per enriquir els textos, atenent a l'ús discursiu de diferents elements lingüístics i de estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical, de l'àmbit social i acadèmic.	diverses fonts, especialment de contextos acadèmics, dels mitjans de comunicació i socials. - Elaboració de textos escrits i multimodals atenent al seu procés: planificació, redacció, revisió i edició, correcció gramatical i ortogràfica i propietat lèxica, en el context de la producció de textos escrits pertanyents a l'àmbit acadèmic i social. - Cerca autònoma i selecció d'informació procedent de fonts diverses amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència; anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis i transformació en coneixement; comunicació i difusió de la informació reelaborada de manera creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual amb citació precisa de les fonts. Detecció de notícies falses, distorsió i manipulació informativa, i verificació de fets en situacions diverses dels àmbits personal, social i acadèmic. Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics - Reconeixement, anàlisi i ús de les formes lingüístiques d'expressió de la subjectivitat i de l'objectivitat i de les seves formes d'expressió en textos diversos. - Reconeixement, anàlisi i ús de recursos lingüístics per adequar el registre a la situació de comunicació en textos diversos. - Reconeixement, anàlisi i ús de connectors, marcadors discursius i procediments anafòrics		- La lírica trobadoresca Ausiàs March Altres autors: Jordi de Sant Jordi, Joan Roís de Corella Ramon Llull - «El doctor il·luminat» - L'Art - La faceta literària - La faceta lingüística - Llull, poeta Les quatre grans cròniques - Recreant la veritat històrica: elements de la literatura a les cròniques catalanes Llibres de cavalleries i novel·les cavalleresques - <i>Tirant lo Blanc</i> Lectura: <i>Tirant lo Blanc</i> El sintagma: estructura i funcions	
6. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement per comunicar-la adoptant un punt de vista crític i personal alhora que respectuós amb la	6.1. Elaborar treballs d'investigació de manera autònoma, en diferents suports, sobre temes curriculars d'interès cultural que impliquin localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts; calibrar-ne la fiabilitat i la pertinència en funció dels objectius de lectura; organitzar-la i integrar-la en esquemes				

propietat intel·lectual, especialment en el marc de la realització de treballs d'investigació sobre temes del currículum. 7. Seleccionar i llegir de manera autònoma obres rellevants de la literatura contemporània com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi	propis, i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa, adoptant un punt de vista crític i respectuós amb la propietat intel·lectual. 6. 2. Avaluar la veracitat de notícies i informacions, amb especial atenció a les xarxes socials i altres entorns digitals, seguint pautes d'anàlisi, contrast i verificació, fent ús de les eines adequades i mantenint una actitud crítica davant als possibles biaixos de la informació i autoregulant-se en el seu ús. 6.3. Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació amb la cerca i la comunicació de la informació. 7.1. Triar i llegir de manera autònoma obres rellevants de la literatura contemporània i deixar constància del progrés de	que contribueixen a la cohesió del text en textos diversos. - Reconeixement, anàlisi i ús de relacions entre les formes verbals i nominals com procediments de cohesió del text, amb especial atenció a la valoració i la utilització dels temps verbals, elements lèxics i la morfosintaxi en textos diversos. - Reconeixement, anàlisi i ús de la correcció lingüística i revisió ortogràfica, gramatical i tipogràfica dels textos. Ús eficaç de diccionaris, manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital, en textos diversos. - Reconeixement, anàlisi i ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i la seva relació amb el significat, en textos diversos. EDUCACIÓ LITERÀRIA Lectura autònoma: processos i estratègies - Lectura d'obres rellevants de la literatura universal contemporània, que suscitin reflexió sobre el propi itinerari lector, així com la inserció en el debat interpretatiu de la cultura, amb especial atenció als següents aspectes. - Selecció de les obres amb l'ajuda de recomanacions especialitzades. - Participació activa en el circuit literari i lector i en altres experiències culturals en context presencial i digital. Utilització autònoma de tota mena de biblioteques. - Expressió argumentada dels gustos lectors personals. Diversificació del corpus llegit, atenent els circuits comercials del llibre i	Classes de sintagmes - Coordinació de sintagmes El sintagma nominal - Els complements del nom - Els SN definits i indefinits El sintagma verba L'oració simple - Estructura: SN subjecte i predicat - La veu activa i la veu passiva - Tipus d'oracions Funcions sintàctiques - El subjecte - L'atribut - Els complements verbals - Complement directe - Complement de règim - Complement predicatiu - Complement indirecte - Complement	
---	--	--	---	--

progressivament quant a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències lectores, per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura. 8. Llegir, interpretar i valorar obres rellevants de la literatura catalana, castellana i hispanoamericana, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals, per establir vincles entre textos diversos que configurin un mapa cultural i eixemplin les possibilitats de gaudir de la literatura i de crear textos d'intenció literària.	l'itinerari lector i cultural personal mitjançant l'explicació argumentada dels criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i de l'experiència de lectura. 7.2. Compartir l'experiència lectora utilitzant un metallenguatge específic i elaborar una interpretació personal establint vincles argumentats amb altres obres i altres experiències artístiques i culturals. 8.1. Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides mitjançant l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra i de les relacions externes del text amb el context sociohistòric i amb la tradició literària, utilitzant un metallenguatge específic i incorporant judicis de valor vinculats a la apreciació estètica de les obres.	distingint entre literatura canònica i de consum, clàssics i bestsellers. - Comunicació de l'experiència lectora utilitzant un metallenguatge específic i atenent a aspectes temàtics, gènere i subgènere, elements de l'estructura i l'estil i valors ètics i estètics de les obres. - Mobilització de l'experiència personal, lectora i cultural per establir vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat i altres manifestacions literàries o artístiques. - Recomanació de les lectures en suports variats, atenent aspectes temàtics, formals i intertextuals. Lectura guiada: processos i estratègies - Lectura i anàlisi de clàssics de les literatures catalana i castellana des de l'Edat Mitjana fins a l'últim quart del segle XIX, a partir d'itineraris temàtics o de gènere, amb especial atenció als següents aspectes. - Construcció compartida de la interpretació de les obres a través de discussions o converses literàries. - Anàlisi dels elements constitutius del gènere literari i la seva relació amb el sentit de l'obra, i dels efectes d'aquests elements i els seus recursos expressius en la recepció del lector. - Utilització de la informació sociohistòrica, cultural i artística per interpretar les obres i comprendre'n el lloc en la tradició literària. - Interpretació d'obres i comprensió del seu lloc en tradició literària a través de la utilització		circumstancial o adjunt - Altres complements - Complement del nom - Complement de l'adjectiu - Complement de l'adverbi Les combinacions pronominals - L'ordre dels pronoms - Remarques sobre combinacions pronominals - Quadres de combinacions pronominals	
--	--	---	--	---	--

	8.2. Desenvolupar projectes d'investigació que es concretin en una exposició oral, un assaig o una presentació multimodal, mitjançant l'establiment de vincles argumentats entre els clàssics de la literatura catalana, castellana i hispanoamericana, des de l'Edat Mitjana fins a l'últim quart del segle XIX, objecte de lectura guiada i altres textos i manifestacions artístiques clàssiques o contemporànies, en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge, recursos expressius i valors ètics i estètics, i explicitant la implicació i la resposta personal del lector a la lectura. 8.3. Crear textos personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en suports diferents i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en què	de la informació sociohistòrica, cultural i artística. - Establiment de vincles intertextuals entre obres i altres manifestacions artístiques en funció de gèneres, temes, tòpics, estructures i llenguatges. Reflexió al voltant dels elements de continuïtat i ruptura. Gèneres: novel·la, narració breu, teatre, poesia, assaig, etc. Temes: amor, amistança, mort, viatge, etc. Tòpics: amor post mortem, beatus ille, carpe diem, donna angelicata, homo viator, locus amoenus, memento mori, omnia mors aequat, tempus fugit, theatrum mundi, ubi sunt, vita flumens... - Expressió argumentada de la interpretació dels textos, integrant els diferents aspectes analitzats i atenent els seus valors culturals, ètics i estètics. Lectura amb perspectiva de gènere. - Lectura expressiva, dramatització i recitat d'obres i fragments literaris atenent a les processos de comprensió, apropiació i oralització implicats. REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA La llengua com a sistema - Elaboració de conclusions pròpies argumentades sobre els principis gramaticals i la seva aplicació, amb un metallenguatge específic, a partir de l'observació, descripció i comparació de les unitats lingüístiques, i del contrast entre llengües, amb especial atenció als següents aspectes.			
--	---	--	--	--	--

9. Consolidar i aprofundir en el coneixement explícit i sistemàtic sobre l'estructura de la llengua i els usos, i reflexionar de manera autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de recepció crítica.	s'utilitzin les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris. 9.1. Revisar els propis textos i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística i amb un metallenguatge específic, i identificar i resoldre problemes de comprensió lectora utilitzant els coneixements explícits sobre la llengua i el seu ús. 9.2. Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, així com els seus efectes en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la llengua i un metallenguatge específic en la comprensió i producció de textos acadèmics, dels mitjans de comunicació, personals i socials. 9.3. Elaborar i presentar els resultats de petits projectes d'investigació	- Experimentació amb unitats gramaticals (des de la paraula fins a l'oració), formulació d'hipòtesis i regles, contraexemples, generalitzacions, utilitzar el metallenguatge específic en contextos d'ús real de la llengua. - Diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita, atenent a aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics de textos reals de caràcter acadèmic i social. - Relació entre la forma (categories gramaticals i relacions estructurals) i el significat de les paraules i els sintagmes (funcions sintàctiques, funcions semàntiques/papers temàtics i estructura informativa de l'oració simple i l'oració composta), en funció del propòsit comunicatiu. - Ús de procediments d'adquisició i formació de paraules i reflexió sobre els canvis en el significat; reflexió al voltant de les relacions semàntiques entre paraules; els valors denotatius i connotatius en funció de la seva adequació al context i el propòsit comunicatiu. - Ús autònom de diccionaris, manuals de gramàtica i altres fonts de consulta per obtenir informació gramatical de caràcter general encarat a la millora de la comprensió i expressió orals i escrites.			
--	--	--	--	--	--

	sobre aspectes rellevants del funcionament de la llengua, formulant hipòtesis i establint generalitzacions, utilitzant els conceptes i la terminologia lingüística adequada i consultant de manera autònoma diccionaris, manuals i gramàtiques.				
--	---	--	--	--	--

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ DE LA MATÈRIA 1r i 2n BAT

- **Avaluació trimestral:** 80% (exàmens) i 20% (activitats)
- **Avaluació final:** mitjana aritmètica dels tres trimestres. Se supera la matèria a partir del 5.
- **Avaluació extraordinària:** els alumnes que no superin la matèria tindran la possibilitat de fer una prova a l'**avaluació extraordinària**.
- **Sí hi haurà exàmens de millora** a 1r BAT (juny).
- **Descompte per error ortogràfic, gramatical o lèxic:** -0,1 per error de la nota de l'examen en conjunt fins a restar 2 punts.
- **Arrodoniment.** L'arrodoniment s'aplicarà a 0,8 sempre que la nota sigui superior a 5, tant a les notes trimestrals com a les finals.
- Les qualificacions s'expressaran de la següent manera:
 - No assoliment (NA)** - 0 a 4,9
 - Assoliment satisfactori (AS)** - 5 a 6,7
 - Assoliment notable (AN)** - 6,8 a 8,7
 - Assoliment excel·lent (AE)** - 8,8 a 10